

Devlet Parasız Yurtlarında Kalan Ortaöğretim Öğrencilerinin Yurt Yaşantılarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi*

An Analysis on the Views of Secondary School Students Staying in Free State Dormitories about Dormitory Life

Ali Rıza YAVRUTÜRK¹

Öz

Bu araştırmanın amacı, devlet parasız yurtlarında kalan ortaöğretim öğrencilerinin yurt yaşantılarına ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılında Orta Karadeniz Bölgesi'nde yer alan bir ilçede devlet parasız yatılı yurtlarında kalan 14 ortaöğretim öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan kolay ulaşılabılır örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Çalışma grubunda cinsiyet, okul türü, sınıf düzeyi açısından maksimum çeşitlilik sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın verilerinin toplanmasında veri toplama tekniği olarak yarı yapılandırılmış görüşmelerden faydalanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmelerin içerik analizi sonucunda tema ve kodlar ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda, katılımcıların yurt yaşantısını öznel yaşantılarına göre tanımladıkları görülmüştür. Yurt yaşantısında başta yalnızlık ve özlem olmak üzere farklı duyguların yoğun olarak yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, fiziksel yapı, güvenlik, temizlik ve beslenme ile ilgili problemler yaşadıkları ve bu problemlere karşı bazı baş etme mekanizmaları geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak, belleci öğretmenlere, idarecilere, yurt hizmet personeli ve eğitim politika yapımcılarına bazı önerilerde bulunularak veriler alanyazı bulguları ile birlikte tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ortaöğretim Öğrencileri, Yurt Yaşantısı, Devlet Parasız Yatılı Yurtları.

Abstract

The aim of this research is to examine the opinions of secondary school students living in state free dormitories about their dorm life. The study group of the research consists of 14 secondary school students staying in state free boarding dormitories in a town located in the Central Black Sea Region in the 2022-2023 academic year. The study group was selected with maximum variation sampling, one of the purposive sampling methods. In the study group, maximum diversity was tried to be achieved in terms of gender, school type and grade level. Phenomenology design, one of the qualitative research designs, was used in the research. In collecting the data of the research, semi-structured interviews were used as data collection technique. As a result of the content analysis of the semi-structured interviews, themes and codes emerged. As a result of the research, it was seen that the participants defined their dormitory life according to their subjective experiences. It has been concluded that different emotions, especially loneliness and longing, are intensely experienced in dormitory life. Finally, some suggestions were made to mnemonic teachers, administrators, dormitory service personnel and education policy makers, and the data were discussed together with the literature findings.

Keywords: Secondary School Students, Dormitory Life, Free State Dormitories.

* Bu makalede bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyulmuştur. / In this article, the principles of scientific research and publication ethics were followed.

¹ Uzman Psikolojik Danışman, Tokat Zile Fen Lisesi, Tokat, Türkiye, e-posta: a_r_yavruturk@outlook.com, ORCID: 0000-0002-6724-6019, (Sorumlu Yazar /Corresponding Author).

Geliş Tarihi/ Submitted Date: 05.12.2023.

Kabul Tarihi/ Accepted Date: 05.03.2024.

Online Yayın Tarihi/ Published Online Date: 30.06.2024.

Atıf-Citation (APA 7 Style): Yavrutürk, A. R. (2024). Devlet parasız yurtlarında kalan ortaöğretim öğrencilerinin yurt yaşantılarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 53-71.

Giriş

Bir toplumun gelişimini olumlu yönde etkileyen en önemli unsurun toplumu oluşturan insanların yeterli bir eğitim seviyesine sahip olmaları söylenebilir. Toplumların gelişimini sağlayan en önemli unsurlardan biri toplumların sahip olduğu eğitim sistemi olarak kabul edilmektedir (Acar-Çiftçi & Aydın, 2014). Öte yandan eğitim, insanların istenilen bir yaşam düzeyine ulaşabilmesi için temel bir ihtiyaç olarak görülmektedir (Dinçer, 2003). Toplumların sosyal adaleti sağlayabilmesi için nitelikli bir eğitim sistemine sahip olması temel ilke olarak kabul edilmektedir (Nartgün & Dilekçi, 2016; Terzi, 2011). Gelişmiş toplumlarda demokratik ve adil bir toplumsal yapıya ulaşabilmek için en önemli araç olan eğitim toplumun bütün kesimine ulaşılmasının önemli olduğu düşünülmektedir (Cassidy & Jackson, 2005). Günümüzde dünyanın farklı coğrafyalarında insanların farklı nedenlerden dolayı temel eğitime ulaşabilme konusunda birçok sıkıntı yaşadıkları bilinmektedir (Dünya Bankası, 2011). Farklı nedenlerden dolayı eğitim hakkına ulaşamayan insanların eğitimden uzak kalmaları birçok kişisel ve toplumsal problemlerin yaşanmasına neden olmaktadır (Kalkan, 2014). Oysaki insanların en temel haklarından biri eğitim alma haklarıdır. İnsanların eğitim seviyeleri ile toplumsal gelişmişlik seviyesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Kalkan, 2014). Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın (1982) 42. Maddesi kimsenin eğitim ve öğretim haklarından yoksun bırakılamayacağı, devletin maddi durumu yeterli olmayan öğrencileri destekleyici çalışmalar yapmasının temel görevi olduğunu kabul eder. Öte yandan Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Temel Kanunu'nun genel ilkeleri arasında, kimsenin eğitim hakkından yoksun bırakılamayacağı ve devletin vatandaşların eşit bir şekilde eğitim ve öğretim hizmetlerinden yararlanabilmeleri için gerekli tedbirleri alması gerektiği ilkesi bulunmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı, 1973).

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), Türkiye'de özellikle eğitim kurumlarına uzak kırsal bölgelerde yaşayan öğrencilerin eğitime ulaşmada yaşadıkları sorunları ortadan kaldırmak ya da sorunların etkisini azaltmak için taşınabilir eğitim sistemi ve yatılı eğitim hizmetleri vermektedir (Sarıduman & Kılıçoğlu, 2018). Söz konusu hizmetlerden biri de MEB'e bağlı devlet parasız yatılı yurt hizmetleridir (Aksoy, 2008). Bu yurtların varlığı farklı nedenlerden dolayı eğitim hizmetlerinden yararlanma konusunda sorun yaşayan öğrencilere imkân ve fırsat sağlamak açısından önemli görülmektedir (Kalakan, 2014). Türkiye'de devlet parasız yatılı okulları, öğrencilere ücretsiz eğitim ve konaklama imkânı sunan okullardır. Bu bağlamda, devlet parasız yatılı okullar, maddi zorluklar nedeniyle eğitimden yoksun kalan öğrencilere eğitim imkânı sunarak eğitime daha geniş bir kesimin ulaşmasına katkıda bulunur (Kalkan, 2014). Ekonomik açıdan sıkıntı yaşayan öğrencilere eğitim imkânı sağlayarak eğitimde eşitlik ve fırsat adaletine katkıda bulunur (Doğan, 2003). Öte yandan, yatılı okullar, öğrenciler arasında güçlü sosyal bir bağ oluşturabilir ve farklı sosyal çevrelerden gelen öğrencilerin birbirleriyle etkileşimde bulunmalarını teşvik ederek toplumsal dayanışmayı artırabilir (Sarıduman & Kılıçoğlu, 2018). Yatılı okullar, öğrencilere kendilerini keşfetme ve yeteneklerini geliştirme fırsatı sunabilir (Dağlı & Gündüz, 2008).

Alanyazın incelendiğinde MEB'e bağlı yurtlar ile ilgili verilen hizmetler, fiziki yapı, sosyal etkinlikler ile ilgili yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşlerine yönelik yapılan çalışmalara (Çokamay, Çavdar & Çok, 2014; Doğan, 2003; Dağlı & Gündüz, 2008; Kuzu & Aşkın, 2011; Sarıduman & Kılıçoğlu, 2018) rastlamak mümkündür. Yurt dışında yapılan bazı çalışmalarda da (Amoge, 2008; Ekejiuba, 2015) öğrenci sorunları ve yurtların yapısal sorunları ele aldıkları görülmektedir. Ancak alanyazında ortaöğretim öğrencilerinin yurt yaşantılarına yönelik düşünceleri, yaşantıları, sorun ve çözümlerine yönelik yapılmış nitel çalışmaların sınırlı olduğu görülmüştür. Bu bağlamda çalışmanın yurtda kalan öğrencilerin yurt yaşantıları, yaşadıkları sorunların neler olduğu ve sorunların çözümüne yönelik çözüm önerilerine katkı sunacağına inanılmaktadır. Bu çalışmanın daha önceden konu ile ilgili yapılan

çalışmalardan en önemli ayırt edici özelliği yurt yaşantısına yönelik öğrencilerin yaşamış olduğu problem durumlarının daha geniş bir perspektiften ele alınmasıdır. Çalışma verilerinin yurt yaşantısına yönelik farklı problem alanlarını ortaya koyması, öğrencilerin yurtlarda yaşadıkları problemlere etkili çözümler üretebilmelerine önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir. Ayrıca çalışmanın, yurtlarla ilgili politika yapıcılarına, yurdu olan okul yöneticilerine, belletici öğretmen olarak görev yapan öğretmenlere ve yurttan kalan öğrencilere önemli veriler sunacağı düşünülmektedir. Çalışmanın ortaöğretim öğrencilerine yönelik yapılması sınırlılığına rağmen, öğrencilerin yurt yaşantılarına yönelik yaşanan sorunların çözüm önerilerine katkıda bulunulacağına inanılmaktadır. Bu araştırmanın genel amacı, MEB'e bağlı devlet parasız yatılı yurtlarında kalan ortaöğretim öğrencilerinin yurt yaşantılarına yönelik görüşlerinin incelenmesidir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde planlanarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada fenomenolojik desen kullanılmıştır. Fenomenolojik desen, insanların yaşantıları, algıları, deneyimleri ve olay/durumları nasıl kavramsallaştırdıklarını ortaya koyan bir yöntemdir (Çepni, 2007; Demirkaya, 2008). Fenomenolojik desen ile yapılan içerik analizleri sonucunda ulaşılan veriler, öncelikle kavram haline dönüşmesi ve daha sonra olguyu açıklayabilecek temaların ortaya çıkarılmasına çalışılır. Böylece ulaşılan sonuçlar betimlenerek aktarılır. Ayrıca, doğrudan alıntılara yer verilerek sonuçlar desteklenir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Ortaöğretim öğrencilerinin yurt yaşantılarının incelendiği bu çalışmada, yarı yapılandırılmış görüşmelerle elde edilen veriler bu çalışmada incelenmiştir.

Katılımcılar

Çalışmada görüşlerine başvurulacak kişiler 2022-2023 eğitim öğretim yılında Orta Karadeniz bölgesinin bir ilçe merkezinde öğrenim gören Devlet Parasız Yatılı (DPY) yurtlarında kalan ve çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyen ortaöğretim öğrencilerinden oluşmaktadır. Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi araştırmaya hız ve pratiklik kazandırdığı için nitel çalışmalarda yaygın kullanılan bir örnekleme yöntemidir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Görüşmeden önce katılımcılara görüşme onay formu okutularak onayları yazılı olarak alınmıştır. Ayrıca, öğrenci velileri ile yüz yüze görüşülerek çalışma hakkında bilgilendirme yapılarak onayları alınmıştır. Görüşmeler öğrencilerin uygun oldukları zaman diliminde yapılmıştır. Görüşmelerin derslerin aksamasına sebep olmaması için derslerin olmadığı ve derslerden sonraki zaman dilimlerinde yapılmıştır. Görüşme sırasında katılımcıların kendilerini rahat hissetmeleri için güven verici ve samimi bir iletişim tarzı benimsenmiştir. Katılımcılar ile ilgili bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Katılımcılar	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	K12	K13	K14
Cinsiyeti	K	K	E	E	E	K	K	K	E	K	E	K	K
Okul türü	AL	İHL	FL	ML	İHL	AL	AL	FL	FL	AL	ML	ML	İHL
Sınıf	11	9	12	10	11	10	11	9	10	9	12	11	12

Not: K:Kız, E: Erkek, AL: Anadolu Lisesi, FL: Fen lisesi, ML: Meslek Lisesi, İHL: İmam Hatip Lisesi

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özellikleri.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veriler hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle elde edilmiştir. Yıldırım & Şimşek'e (2016) göre, yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinin araştırmacıya sağladığı en önemli kolaylık, çalışmanın önceden hazırlanmış verilere bağlı olarak sistematik ve karşılaştırma yapılabilecek bilgiler sunmasıdır. Çalışmada öğrenciler için araştırmacılar tarafından hazırlanan görüşme formu, pilot uygulama amacıyla iki öğrenciye uygulanmıştır. Yapılan uygulamalar sonucunda görüşme sorularının işlevselliği test edilmiştir. Pilot uygulama yapılan öğrencilerin soruları anlama ve cevaplama sürecinde herhangi bir olumsuz durumun olmadığı tespit edilmiştir. Daha sonra formlar uzman incelemesinde yararlanılarak görüşme formu son şeklini almıştır. Ayrıca, hazırlanan görüşme formunun dil açısından incelenmesi için bir Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeninden destek alınmıştır. Görüşme formu ilk bölümü öğrencilerin cinsiyeti, okul türü ve sınıf düzeyleri ile ilgili sorulardan oluşmaktadır. İkinci bölümü ise, öğrencilerin yurt yaşantıları ile ilgili açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Araştırma kapsamında katılımcılara aşağıdaki sorular sorulmuştur.

- 1- Yurt yaşantısını nasıl tanımlıyorsunuz?
- 2- Yurtta sıklıkla hangi duyguları yaşıyorsunuz?
- 3- Yurt yaşantısı ile ilgili daha çok hangi problem durumları yaşıyorsunuz?
- 4- Yurt yaşantısı ile ilgili yaşamış olduğunuz problem durumlarına yönelik hangi baş etme mekanizmalarını kullanıyorsunuz?
- 5- Yurt yaşantısı ile ilgili önerileriniz nelerdir?

Verilerin Analizi

Çalışmada elde edilen verilerin analizinde nitel araştırmalarda kullanılan içerik analizi (Ekiz, 2013) ile yapılmıştır. Öncelikle veriler temalara ayırarak sınıflandırılmıştır. Daha sonra sınıflandırılan veriler tablolar şeklinde sunulmuştur. Veri analizi işleminde ayrıca, yorumlama yolu tercih edilmiştir. Katılımcıların görüşme sorularına verdikleri cevaplar, araştırmacı tarafından ayrı ayrı olarak ele alınmıştır. Görüşme sorularına verilen cevaplar tablolar halinde sunulmuştur. Daha sonra tablolar katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilerek desteklenmiştir. Katılımcıların bir soruya aynı cevabı farklı şekilde ifade etmiş olsalar da, bu cevap için ortak bir tema kullanılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Yapılan çalışmaların bilimsel bir özellik kazanabilmesi açısından geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yapılması önemlidir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Devlet parasız yatılı yurtlarında kalan ortaöğretim öğrencilerinin yurt yaşantılarına ilişkin düşüncelerinin belirlenmesi amacıyla görüşme sorularının hazırlanmasında uzman görüşünden yararlanılması, çalışmanın geçerliliğini olumlu yönde etkileyen bir adımdır (Çepni, 2007). Çalışma kapsamında katılımcılarla yapılan görüşmeler not alınmıştır. Daha sonra notlardan elde edilen veriler tablo şeklinde sunulmuştur. Ayrıca, yüz yüze yapılan görüşmeler aracılığıyla çalışma konusu hakkında katılımcılardan daha ayrıntılı ve derinlemesine veri toplanmasını sağlanmıştır. Bu durumda nitel çalışmalarda geçerliliği arttırmaya yarayan önemli bir özelliktir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Çalışma kapsamında görüşmelerden sonra veriler katılımcıya özetlenmiştir. Daha sonra katılımcının verilerin doğruluğuna ilişkin düşünceleri alınarak katılımcı teyidi alınmıştır. Çalışmada verilerin analiz edilmesinde ve yorumlanmasında psikolojik danışman ve rehberlik alanında uzman araştırmacıların görüşlerinden yararlanılması, verilerin amaca uygun bir şekilde toplanması için gerekli zamanın verilmesi, görüşmelerin uygun ortamlarda yapılması çalışmanın güvenilir olduğunu göstermektedir.

Etik Prosedürler

Çalışmanın tüm aşamalarında Amerikan Psikoloji Birliği (APA) ve Amerikan Eğitim Araştırmaları Birliği (AERA) tarafından önerilen etik süreçlere uyulmuştur. Katılımcılara ilişkin tanımlayıcı (Ad, Soyad, T.C. No vb.) herhangi bir bilgi toplanmamıştır. Katılımcıların kendilerine bir rumuz (kişisel tanımlayıcı isim) vermeleri istenmiş ve araştırmanın herhangi bir safhasında istemeleri halinde koşulsuz çalışmadan ayrılacakları katılımcılara söylenmiştir. Katılımcıların kişisel mahremiyeti, itibarı ve hakları güvence altına alınmıştır. Araştırma, katılımcı öğrenciler için herhangi bir risk taşımamaktadır. Analiz ve raporlama sürecinde şeffaflık ilkesine harfiyen uyulmuş olup, yayın etiğine uygun olarak sorumlu ve nitelikli bir yayın yapmaya çalışılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, çalışma soruları çerçevesinde, devlet parasız yatılı yurtlarında kalan ortaöğretim öğrencilerinin yurt yaşantılarına ilişkin görüşleri sunulmakta ve yorumlanmaktadır. Çalışmaya katılan öğrencilerin, “Yurt yaşantısını nasıl tanımlıyorsunuz?” Sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 2’de sunulmuştur.

Katılımcılar	Ders çalışmanın yoğun olduğu yaşam dönemi	İhtiyaçların bireysel giderildiği yaşam dönemi	Aileden uzak kalınan yaşam dönemi	Zorlu bir yaşam dönemi	Arkadaşlık ilişkilerinin etkili olduğu yaşam dönemi	Kuralların yoğun olduğu yaşam dönemi
K1	✓	✓	✓	✓	✓	✓
K2		✓	✓	✓	✓	✓
K3	✓	✓	✓	✓		
K4	✓	✓	✓	✓	✓	✓
K5		✓	✓	✓	✓	✓
K6		✓	✓	✓	✓	✓
K7	✓		✓	✓	✓	
K8	✓	✓	✓	✓		✓
K9	✓	✓	✓	✓	✓	✓
K10		✓	✓	✓	✓	✓
K11	✓	✓	✓	✓		✓

K12	✓		✓	✓	✓	✓
K13		✓	✓	✓	✓	✓
K14	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Frekans	9	12	14	14	11	12

Tablo 2: Katılımcıların Yurt Yaşantısını Tanımlamaları.

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların tamamı ($f= 14$), yurt yaşantısını aileden uzak kalınan yaşam dönemi ve zorlu yaşam dönemi olarak tanımladıkları görülmektedir. Katılımcıların tamamına yakını da ($f= 12$), yurt yaşantısını ihtiyaçların bireysel giderildiği yaşam dönemi ve kuralların yoğun olduğu bir yaşam dönemi olarak tanımladıkları görülmektedir. Ayrıca, bazı katılımcılar ($f= 11$) yurt yaşantısını arkadaşlık ilişkilerinin etkili olduğu bir yaşam dönemi olarak tanımlarken, bazı katılımcıların ($f= 9$) yurt yaşantısını ders çalışmanın yoğun olduğu yaşam dönemi olarak tanımladıkları görülmektedir. Aşağıda katılımcıların yurt yaşantısını nasıl tanımladıkları ile ilgili alıntılara yer verilmiştir.

K1: Yurt yaşantım boyunca en çok özlemek duygusunu yaşadığımı söyleyebilirim. Öyle ki, insan yurttan kaldığı zaman ailesini özler. Aile ortamının özlemini çeker. Bu nedenle sürekli yalnızlık duygusu yaşanılır. Ayrıca, yurt yaşantısında ben sürekli olarak kaygı duygusunu yaşadım. Çünkü yurttan sürekli olarak iyi tanımadığımız insanlarla birlikte yaşamak durumundasınız. Yurttan bazen istenmeyen davranışlar (hırsızlık, zorbalık vb.) olabilmektedir. Bu istenilmeyen davranışlar bende üzüntü ve umutsuzluk duyguları yaşamama neden olduğunu söyleyebilirim.

K5: Yurt yaşantım boyunca en çok yalnızlık duygusunu yaşadım. Yurttan kalana kadar yalnızlık duygusunun nasıl bir şey olduğunu bilmiyordum. Ailemi ilk yıllarda çok özliyordum ve bu durum benim çaresizlik duygusunu yaşamama neden oluyordu. Yurt hayatında üzüldüğüm ve öfkeli olduğüm çok olaylar olmuştur. Yine ilk yıllarda umutsuzluk hissini yoğun yaşadığımı söyleyebilirim.

K14: Her ne kadar yurt yaşantısı öznel bir yaşantı olsa da, bence yurttan kalan öğrenciler benzer duyguları yaşadıklarını düşünüyorum. Bu duygular genel olarak yalnızlık, özlem ve farklı endişeler yaşamaları en çok yaşanan duygular olduğunu düşünüyorum. Ayrıca, çaresizlik, korku ve üzüntü gibi duygularında yoğun yaşandığını biliyorum. Bende bu bahsettiğim duyguları yaşadım.

Katılımcıların görüşlerine bakıldığında genel olarak yurt yaşantısını aileden uzak bir yaşantı süreci olarak tanımladıkları görülmektedir. Ayrıca, katılımcıların yurt yaşantısını belli kuralların olduğu, etütlerin yapıldığı ve kendilerini bireysel olarak hayat şartlarına hazırlayan bir yaşantı süreci olarak tanımladıkları görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin, "Yurttan sıklıkla hangi duyguları yaşıyorsunuz?" Sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 3'te sunulmuştur.

Katılımcılar	Yalnızlık	Çaresizlik	Özlem	Endişe/Kaygı	Korku	Umutsuzluk	Öfke	Üzüntü	Mutluluk
K1	✓		✓	✓		✓		✓	
K2	✓	✓	✓		✓		✓		✓

K3	✓	✓	✓	✓			✓	✓	
K4	✓		✓	✓	✓			✓	✓
K5	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	
K6	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
K7	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
K8	✓		✓	✓	✓			✓	
K9	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓
K10	✓		✓	✓	✓		✓		✓
K11	✓	✓	✓		✓	✓		✓	
K12	✓	✓	✓		✓		✓		
K13	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
K14	✓	✓	✓	✓	✓			✓	
Frekans	14	10	14	10	10	7	7	10	5

Tablo 3: Katılımcıların Yurt Yaşantısında Yaşadıkları Duygular.

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların tamamı ($f= 14$) yurt yaşantısı boyunca yalnızlık ve özlem duygularını yaşadıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük bir kısmı ($f= 10$) yurt yaşantısı boyunca çaresizlik, endişe/kaygı, korku ve üzüntü duygularını yaşadıklarını ifade ederken, katılımcıların yarısı da ($f= 7$) yurt yaşantısında umutsuzluk ve öfke duygularını yaşadıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Katılımcıların bir kısmı da ($f= 5$) yurt yaşantısında mutluluk duygusunu yaşadıkları ifade ettikleri görülmektedir. Aşağıda katılımcıların yurt yaşantısında yaşadıkları duygular ile ilgili alıntılara yer verilmiştir.

K1: Yurt yaşantım boyunca en çok özlemek duygusunu yaşadığımı söyleyebilirim. Öyle ki, insan yurttan kaldığı zaman ailesini özler. Aile ortamının özlemine çeker. Bu nedenle sürekli yalnızlık duygusu yaşanılır. Ayrıca, yurt yaşantısında ben sürekli olarak kaygı duygusunu yaşadım. Çünkü yurttan sürekli olarak iyi tanımadığımız insanlarla birlikte yaşamak durumundasınız. Yurttan bazen istenmeyen davranışlar (hırsızlık, zorbalık vb.) olabilmektedir. Bu istenilmeyen davranışlar bende üzüntü ve umutsuzluk duyguları yaşamama neden olduğunu söyleyebilirim.

K5: Yurt yaşantım boyunca en çok yalnızlık duygusunu yaşadım. Yurttan kalana kadar yalnızlık duygusunun nasıl bir şey olduğunu bilmiyordum. Ailemi ilk yıllarda çok özleyordum ve bu durum benim çaresizlik duygusunu yaşamama neden oluyordu. Yurt hayatında üzüldüğüm ve öfkeli olduğüm çok olaylar olmuştur. Yine ilk yıllarda umutsuzluk hissini yoğun yaşadığımı söyleyebilirim.

K14: Her ne kadar yurt yaşantısı öznel bir yaşantısı olsa da, bence yurttaki kalan öğrenciler benzer duyguları yaşadıklarını düşünüyorum. Bu duygular genel olarak yalnızlık, özlem ve farklı endişeler yaşamaları en çok yaşanan duygular olduğunu düşünüyorum. Ayrıca, çaresizlik, korku ve üzüntü gibi duygularında yoğun yaşandığını biliyorum. Bende bu bahsettiğim duyguları yaşadım.

Katılımcıların yurt yaşantısında yaşadıkları duygular ile ilgili alıntılara bakıldığında genel olarak yalnızlık, çaresizlik, özlem, endişe, korku ve üzüntü gibi duyguların yaşandığına dair ifadelerde buldukları söylenebilir. Çalışmaya katılan öğrencilerin, "Yurt yaşantısı ile ilgili daha çok hangi problem durumları yaşıyorsunuz?" Sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 4'te sunulmuştur.

Kategori	Alt tema	Katılımcılar	f
Fiziksel problemler (f=22)	Isınma problemleri	K1, K4, K11	3
	Su ve elektrik tesisatlarındaki problemler	K2, K4, K7, K10, K13	5
	Banyo ve tuvaletlerin yetersizliği	K1, K3, K5, K8	4
	Binanın/Odaların fiziki yapısı	K3, K5, K7, K9, K11, K12	6
	Bahçenin yetersizliği	K2, K9, K10, K14	4
Güvenlik problemleri (f=24)	Kamera sistemi ile ilgili problemler	K3, K5	2
	Uyarı ve ikaz sistemi ile ilgili problemler	K1, K3, K4, K7, K11, K13	6
	Yangın söndürme araç-gereçlerinin yetersizliği	K2, K5	2
	Yurt giriş bölümü güvenliği	K1, K4, K5, K6, K8, K10, K12	7
	Aydınlatma sistemi yetersizliği	K2, K5, K7	3
	Bekçi veya güvenlik görevlisinin olmaması	K1, K3, K8, K9	4
Beslenme problemleri (f=22)	Yemeklerin lezzetli olmaması	K2, K3, K6, K7, K10, K14	6
	Benzer menülerin sık yapılması	K3, K8	2
	Ek/Ara öğünlerin düzenli olmaması	K1, K2, K5, K6, K7, K9, K10, K12, K14	9

	Yemeklerin temiz ortamda hazırlanmaması	K1, K4, K7, K9, K11	5
Temizlik problemleri (f= 40)	Odaların temizliği	K1, K3, K4, K7, K10	5
	Ortak kullanım alanlarının (Banyo, WC vb.) temizliği	K2, K4, K5, K6, K8, K11, K13, K14	8
	Yemekhanenin temizliği	K1, K3, K5, K8, K12	5
	Bahçe ve diğer kullanım alanlarının temizliği	K3, K4, K7, K9, K10, K12	6
	Öğrencilerin temizliğe dikkat etmemeleri	K1, K2, K4, K6, K7, K9, K10, K11	8
	Çalışanların temizliğe dikkat etmemeleri	K2, K3, K4, K7, K9, K11, K12, K14	8

Tablo 4: Katılımcıların Yurt Yaşantısında Yaşadıkları Problemler.

Tablo 4'te görüldüğü gibi, katılımcıların yurt yaşantılarında yaşadıkları problem durumlarını fiziksel problemler, güvenlik problemleri, beslenme problemleri ve temizlik problemleri olmak üzere dört ana temada ele aldıkları görülmektedir. Katılımcıların büyük bir kısmı (f= 40) temizlik problemleri kategorisinde toplandıkları, fiziksel problemler kategorisinde (f= 22) gruplandıkları, güvenlik problemleri kategorisinde (f= 24) ve beslenme problemleri kategorisinde (f= 22) gruplandıkları görülmektedir. Temizlik problemleri kategorisi içerisinde araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmı (f= 8), ortak kullanım alanlarının (Banyo, WC vb.) temizliği, öğrencilerin temizliğe dikkat etmemeleri ve çalışanların temizliğe dikkat etmemeleri şeklinde ifade ettikleri görülmektedir. Katılımcıların bir kısmı (f= 6) bahçe ve diğer kullanım alanlarının temizliği ile ilgili ifadeler kullandığı görülmektedir. Katılımcıların bir kısmı da (f= 5), odaların temizliği ve yemekhanenin temizliği ile ilgili ifadeler kullandıkları görülmektedir. Aşağıda temizlik problemleri kategorisi ile ilgili katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

K1: Yurt yaşantım boyunca en çok karşılaştığım problem durumları temizlik ile ilgili problemler oldu. Yattığımız odaların temizliği, yemekhanenin temizliği başta gelen temel problem durumları olarak söyleyebilirim. Bu durum bence yurttaki kalan öğrencilerin temizliğe gereken önemi vermemelerinden kaynaklandığını düşünüyorum.

K5: Yurttaki temizlik ile ilgili en çok sıkıntı yaşadığım banyo ve WC'lerin temizliği ile ilgili sıkıntılar aklıma gelmektedir. Bu durum en çok sıkıntı yaşadığım sıkıntılı durumdur. Ayrıca, hem yemeklerin yapıldığı mutfak bölümü ve yemeklerin yenildiği yemekhane kısımlarında temizlik ile ilgili problemlerin olduğunu düşünüyorum. Çoğu zaman bu alanlarda çok önemli sıkıntılı durumlarla karşılaştığım oluyor.

K11: Yurtlarda en önemli problemlerden birinin temizlik ile ilgili olduğunu düşünüyorum. Bireysel temizliğe dikkat edilmesinin önemli olduğu gibi, toplu kullanılan alanların temizliğine dikkat edilmesinde önemlidir. Bu konuda öğrencilerin temizliğe gerektiği kadar önem vermediği gibi, yurttaki çalışan kişilerinde yeterince temizliğe önem vermediğini düşünüyorum.

Temizlik kategorisi ile ilgili katılımcıların görüşlerine bakıldığında, öğrencilerin temizlik konusu ile ilgili bireysel kullanım alanları ve toplu kullanılan alanlar ile ilgili temizlik problemlerine değindikleri görülmektedir. Fiziksel problemler ile ilgili kategorisi içerisinde araştırmaya katılan öğrenciler, binanın/odaların fiziki yapısı ($f=6$), su ve elektrik tesisatlarındaki problemler ($f=5$), banyo ve tuvaletlerin yetersizliği ($f=4$), bahçenin yetersizliği ($f=4$) ve ısınma problemleri ($f=3$) ile ilgili görüşler ifade ettikleri görülmektedir. Aşağıda fiziksel problemler kategorisi ile ilgili katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

K2: Yurtlarda fiziksel alanda yaşanan sıkıntılar denilince, yurt içinde su tesisatlarındaki aksamalar ve elektrik sisteminde yaşanan sıkıntılar aklıma gelmektedir. Yurdun dışında ise bahçenin öğrencilerin sportif ve sosyal ihtiyaçlarına cevap verebilecek yeterlilikte olmaması aklıma gelmektedir.

K11: Yurtta ısınma ile ilgili sıkıntıların olduğunu düşünüyorum. Ayrıca, yurt binalarının ve odalarının fiziki yapılarının öğrencilerin rahat kullanımına uygun olmadığını söyleyebilirim.

K5: Yurtlarda benim gözlemlediğim en önemli fiziksel sorun banyo ve tuvaletlerin yetersiz olması olmuştur. Binaların yapımından mı kaynaklanıyor ya da planlama ile ilgili bir sorun mu bilmiyorum. Ancak, fiziki yapının kullanımı ile ilgili eksikliklerin olduğunu düşünüyorum.

Katılımcıların fiziksel problemler kategorisi ile ilgili görüşlerine bakıldığında genel olarak binaların fiziki yapıları ile ilgili sorunların olduğu, özel olarak banyo ve tuvaletlerin yetersizliği ile ilgili sorunların olduğu görülmektedir. Ayrıca, binaların ısınma, su ve elektrik gibi tesisatlarında sorunların olduğu söylenebilir. Son olarak, yurt bahçelerinin yetersiz olması ile ilgili görüşlerin ifade edildiği görülmektedir. Katılımcıların güvenlik kategorisinde, kamera sistemi ile ilgili problemler ($f=2$), uyarı ve ikaz sistemi ile ilgili problemler ($f=6$), yangın söndürme araç-gereçlerin yetersizliği ($f=2$), yurt giriş bölümü güvenliği ($f=7$), aydınlatma sistemi yetersizliği ($f=3$) ve güvenlik görevlisinin olmaması ($f=4$) ile ilgili görüş ifade ettikleri görülmektedir. Aşağıda güvenlik problemler kategorisi ile ilgili katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

K3: Yurtlarda en önemli sorunun güvenlik sorunu olduğunu düşünüyorum. Kaldığım yurttaki kamera sisteminin sağlıklı kayıt yapmadığını ve birçok alanda kamera olmadığını biliyorum. Bu durum büyük bir güvenlik problemi olduğunu düşünüyorum. Yurtlarda mutlaka güvenlik görevlilerin olması gerektiğini düşünüyorum. Zira birçok yurttaki güvenlik görevlisi yok.

K4: Yurtların güvenlik açısından birçok problemlerinin olduğunu düşünüyorum. Örneğin kaldığım yurttaki uyarı ve ikaz sistemi çalışmıyor ya da aksaklıklar var diyebilirim. Yurtların giriş kısımlarında gerekli güvenlik önlemlerinin alınmadığını düşünüyorum. Dışarıdan yabancı bir kişi isterse yurda çok rahat girebiliyor. Oysaki girişler 24 saat kontrol edilmeli diye düşünüyorum.

K7: Güvenlik açısından özellikle aydınlatma ve kamera sistemlerinin çalışır olması çok önemlidir. Kaldığım yurttaki bu iki konuda eksikliklerin olduğunu görüyorum. Yurtlarda güvenlik ile ilgili bütün sistemlerin çalışır olması gerektiğini düşünüyorum.

Katılımcıların güvenlik kategorisi ile ilgili görüşlerine bakıldığında, güvenlik sistemlerinin aktif olmasına ve yurtların girişlerinde gerekli güvenlik tedbirlerinin alınmasına dikkat çektikleri görülmektedir. Katılımcıların beslenme kategorisinde yemeklerin lezzetli olmaması ($f=6$), benzer menülerin sık yapılması ($f=2$), ek/ara öğünlerin düzenli olmaması ($f=9$) ve yemeklerin temiz ortamda hazırlanmaması ($f=5$) şeklinde ifadelerde bulunduğu görülmüştür. Aşağıda katılımcıların beslenme problemler kategorisi ile ilgili görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

K7: Yurtlarda yaşanan problem alanların başında beslenme ile ilgili yaşanan problemler gelir. Aşçılar yemekleri hazırlarken gereken özeni göstermediklerini düşünüyorum. Çünkü yemekle lezzetsiz

oluyor, menü hazırlanırken özen gösterilmiyor, bazı yemeklerin birkaç gün üst üste çıktığı oluyor. Yemekler hazırlanırken temizliğe çok ta dikkat ettiklerini düşünmüyorum.

K14: Yemekler temiz ve lezzetli olmuyor, birçok kez yemekler yenilmediği için aç kaldığımız oluyor. Ayrıca, ara öğünlerde doyucu olmuyor ve çoğu zaman ara öğün listede olduğu halde çıkmıyor ya da listedeki ürün olmuyor.

K10: Yurtta beslenme ile ilgili sıkıntı yaşıyorum. Çoğu zaman yurt yemeklerinden tat almadığım için yemiyorum. Ara öğünlerde bazen iyi oluyor bazen de üstünkörü oluyor.

Katılımcıların beslenme kategorisi ile ilgili görüşlerine bakıldığında yemekler ile ilgili gerekli özenin gösterilmediğine yönelik görüşler ifade ettikleri görülmektedir. Katılımcıların yurtlarda yaşamış olduğu problem durumlarına yönelik nasıl baş ettikleri Tablo 5'te sunulmuştur.

Katılımcılar	Rehberlik servisine başvurma	Yöneticileri bilgilendirme	Bireysel çözüm arama	Arkadaşlardan destek alma	Aileden destek alma	İlgili birimlere şikayet etme	Duyarsız kalma	Çözüm için araştırma yapma	Kısa süreli uzaklaşma
K1	✓	✓	✓			✓		✓	
K2	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓
K3	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
K4	✓	✓		✓				✓	✓
K5	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	
K6	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓
K7	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
K8	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	
K9	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
K10	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓
K11	✓	✓	✓	✓		✓		✓	
K12	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓
K13	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
K14	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓

Frekans	14	14	11	10	10	8	8	14	8
---------	----	----	----	----	----	---	---	----	---

Tablo 5: Katılımcıların problemlere yönelik kullandıkları baş etme mekanizmaları

Tablo 5 incelendiğinde katılımcıların tamamı ($f= 14$) yurt yaşantısında karşılaştıkları problemlere yönelik kullandıkları baş etme mekanizmalarını rehberlik servisine başvurma, idarecileri bilgilendirme ve çözüm için araştırma yapma olarak ifade ettikleri görülmektedir. Katılımcıların bir kısmı ($f= 11$) problemleri çözmek için bireysel olarak çözüm aramaya giriştiklerini ifade ettikleri görülmektedir. Bazı katılımcıların ($f= 10$) problemlerin çözümüne yönelik arkadaşlarından destek alma ve ailelerinden destek alma şeklinde baş etme mekanizmalarını kullandıklarını ifade ettikleri görülmüştür. Bazı katılımcıların da ($f= 8$), ilgili birimlere şikâyet etme, duyarsız kalma ve yurttan kısa süreli uzaklaşma şeklinde baş etme mekanizmalarını kullandıklarını ifade etmişlerdir. Aşağıda katılımcıların yurt yaşantısında yaşadıkları problemlere yönelik kullandıkları baş etme mekanizmaları ile ilgili alıntılara yer verilmiştir.

K1: Yurttan karşılaştığım problemlere yönelik öncelikle yurt ve okul idarecilerine problem durumu hakkında bilgi veriyorum. Çözüme ulaşmazsan okul rehberlik servisine başvururum. Bunun dışında bireysel çözüm yollarımı kullanırım. Çözüm için araştırma yaparım. Olmazsa ilgili birimlere şikâyet ederim.

K4: Öncelikle idare ile iletişime geçerim. Rehberlik servisi ile görüşürüm. Üst sınıf ya da problem durumuna göre tecrübeli arkadaşlarımdan yardım isterim. Kısaca problem çözümü için neler yapabilirim diye çalışırım. Son olarak kısa süreliğine evci izni alarak yurttan uzaklaşmaya çalışırım.

K11: Yöneticilerle veya çalışan ilgili kişilerle sorun durumunu paylaşıyorum. Okuldan rehberlik servisinden destek alırım. Arkadaşlarımdan yardım almaya çalışırım. Problemi çözmek için araştırırım. Yine de çözemezsem bir üst birime durumu bildiririm diye düşünüyorum. Ama genellikle idarecilerle görüşünce sorunlar hal oluyor.

Katılımcıların yurttan yaşamış oldukları problem durumlarına yönelik başvurdukları mekanizmaların genel olarak ilgili kişilerle iletişime geçmek, problem çözümü için bireysel araştırmalar yapmak ve arkadaşlarından yardım almaya yönelik çözümlere dikkat ettikleri görülmektedir. Katılımcıların yurt yaşantısına yönelik önerileri Tablo 6'da sunulmuştur.

Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
Belletici öğretmenlere yönelik öneriler ($f= 29$)	Öğrencileri yakından tanımaları	K1, K3, K4, K6, K7, K9, K12, K14	8
	Öğrencilere karşı anlayışlı davranmaları	K2, K4, K5, K8, K9, K13	6
	Gönüllülük ilkesine göre görev yapmaları	K1, K3, K5, K7, K8, K10	6
	Sağlık personeli ve rehber öğretmenlerin nöbet tutmaları	K4, K7	2

	Öğrencilere karşı adil davranmaları	K3, K5, K6, K8, K10, K12, K14	7
Yöneticilere yönelik öneriler (f= 30)	Yöneticiler öğrencileri anlayabilecek bir yeterlilikte olmalı	K2, K4, K5, K7, K10, K12, K14	7
	Hoşgörülü olmalı	K1, K5, K7, K9, K11, K12	6
	Çok yönlü düşünebilmeli	K1, K4, K7, K9, K10, K11, K12	7
	Etkili çözüm üretebilir yeterlilikte olmalı	K3, K6, K7	3
	Tecrübeli olmalı	K1, K3, K6, K8	4
	Görevini severek yapmalı	K2, K6, K7	3
Hizmetlilere yönelik öneriler (f= 17)	Aşçı yüksekokul mezunu olmalı	K4, K9	2
	Alanında yeterli olan kişiler olmalı	K1, K3, K4, K6, K8, K10	6
	Temizlik konusuna dikkat etmeli	K2, K3, K7, K11	4
	İletişim becerisi iyi olmalı	K5, K7, K9, K10, K14	5
Eğitim politika yapıcılarına yönelik öneriler (f= 30)	Yurtların ülke genelinde aynı standartların olması	K5, K8, K9	3
	Kanun ve kuralların öğrenciyi merkeze almalı	K2, K4, K7, K12	4
	Öğrenciler yurda bir komisyon ile alınmalı	K4, K7, K12	3
	Yurtların güvenliği için gerekli tedbirler alınmalı	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K11, K13	11
	Sportif ve kültürel faaliyetler için alanlar olmalı	K1, K2, K3, K5, K7, K8, K10, K13, K14	9

Tablo 6: Katılımcıların Yurt Yaşantısına Yönelik Önerileri.

Tablo 6’da görüldüğü gibi, katılımcıların yurt yaşantısına yönelik önerilerini belletici öğretmenlere yönelik öneriler ($f= 29$), idarecilere yönelik öneriler ($f= 30$), hizmetlilere yönelik öneriler ($f= 17$) ve eğitim politika yapıcılara yönelik öneriler ($f= 30$) olmak üzere dört ana temada ele aldıkları görülmektedir. Belletici öğretmenlere yönelik öneriler kategorisinde, katılımcıların öğrencileri yakından tanımaları ($f= 8$), öğrencilere karşı anlayışlı davranmaları ($f= 6$), gönüllülük ilkesine göre görev yapmaları ($f= 6$), sağlık personeli ve rehber öğretmenlerin nöbet tutmaları ($f= 2$) ve öğrencilere karşı adil davranmaları ($f= 7$) ile ilgili ifadeler kullandıkları görülmektedir. Aşağıda belletici öğretmenlere yönelik öneriler kategorisi ile ilgili katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

K1: Bence belletici öğretmenler öncelikle gönüllü olarak nöbet tutmalıdırlar. Aksi halde zoraki oluyor. Bu durumda bazı sıkıntıları beraberinde getirmektedir. Belletici öğretmenlere daha iyi hizmet edebilmeleri için yurttaki öğrencileri iyi tanımaları gerekir. Her bir öğrenci farklı bir dünyaya sahip olduğu düşünülduğünde, belletici öğretmenin her bir öğrenciye yaklaşım tarzı farklı olması gerekir.

K4: Belletici öğretmenler yurttan kalan öğrencilerin ailelerinde uzak olduklarını düşünüp, öğrencilere karşı son derece anlayışlı olmaları gerekir. Öğrencileri yakından tanımalıdır. Bence rehber öğretmenler ve sağlık personelleri de nöbet tutmalıdır. Çünkü yurttan bu iki alana çok ihtiyaç oluyor.

K14: Belletici öğretmenler görevlerini daha iyi yapmaları için öncelikle öğrencileri iyi tanımaları gerekir. Bütün öğrencilere adil bir yaklaşım ile yaklaşmalıdır.

Katılımcıların belletici öğretmenlere yönelik öneriler kategorisinde belleticilerin öğrencileri iyi tanımaları, adil davranmaları ve görevlerini gönüllü olarak yapmalarına vurgu yaptıkları görülmektedir. Katılımcıların idarecilere yönelik öneriler kategorisinde yöneticiler öğrencileri anlayabilecek yeterlilikte olmalı ($f= 7$), hoşgörülü olmalı ($f= 6$), çok yönlü düşünebilmeli ($f= 7$), etkili çözüm üretebilir yeterlilikte olmalı ($f= 3$), tecrübeli olmalı ($f= 4$) ve görevini severek yapmalı ($f= 3$) ile ilgili ifadeler kullandıkları görülmektedir. Aşağıda idarecilere yönelik öneriler kategorisi ile ilgili katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

K4: İdarecilerin öğrencileri anlayabilecek bir yeterlilikte olması gerektiğini düşünüyorum. Olay ve problemlere karşı çok yönlü düşünebilmelidir.

K7: Öğrencilerle iyi ilişki kurabilmelidir. Hoşgörülü olmalıdır. Çok yönlü düşünüp, etkili çözümler üretebilmelidir. Her şeyden önemlisi işini isteyerek yapmalıdır.

K11: Bence idareciler idare edebilme yeterliliği olmalıdır. Hoşgörülü olmalı, tepkisel davranışlardan uzak durmalıdır. Olaylara ve problemlere karşı çok yönlü, alternatif çözümler geliştirmelidir.

Katılımcıların yöneticilere yönelik görüşlerinde bakıldığında, yeterlilik, pozitif bakış açısı ve etkili çözüm üretebilme gibi özelliklere sahip kişilerin yönetici olmaları ile ilgili görüşleri ileri sürdükleri görülmektedir. Katılımcıların hizmetlilere yönelik öneriler kategorisinde alanında yeterli olan kişiler olmalı ($f= 6$), aşçı yüksekokul mezunu olmalı ($f= 2$), temizlik konusunda dikkat etmeli ($f= 4$) ve iletişim becerileri iyi olmalı ($f= 5$) şeklinde görüşleri ifade ettikleri görülmektedir. Aşağıda hizmetlilere yönelik öneriler kategorisi ile ilgili katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

K4: Hizmetliler hangi alanda çalışıyorlarsa o alanda belli bir yeterliliğe sahip olmalıdırlar. Aşçılar yüksekokul düzeyinde aşçılık eğitimi almış olmaları gerekir.

K3: Hizmetlilerin daha iyi hizmet verebilmeleri için işini iyi biliyor olması gerekir. Ayrıca, insanlarla iyi iletişim kurabilme yeteneğine sahip olmalıdırlar.

K10: Yurtlarda hizmetlilerin işini iyi yapmaları çok önemlidir. Aksi halde her şey aksıyor ve problemler artıyor. İnsani ilişkilerinin iyi olmasının yanında işlerini de iyi yapmaları gerektiğini düşünüyorum.

Katılımcıların hizmetlilere yönelik görüşlerine bakıldığında, işlerini iyi yapmaları ve insanı ilişkilerinin iyi olmasına vurgu yaptıkları görülmektedir. Katılımcıların eğitim politika yapıcılarına yönelik öneriler kategorisinde yurtlarda ülke genelinde aynı standartların olması ($f= 3$), kanun/kuralların öğrenciyi merkeze almalı ($f= 4$) şeklinde önerilerde bulunurken, bazı katılımcıların da öğrenciler yurda bir komisyon ile alınmalı ($f= 3$), yurtların güvenliği için gerekli tedbirler alınmalı ($f= 11$) ve sportif/kültürel faaliyetler için alanlar olmalı ($f= 9$) şeklinde görüşleri ifade ettikleri görülmektedir. Aşağıda eğitim politika yapıcılarına yönelik öneriler kategorisi ile ilgili katılımcıların görüşlerinde doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

K5: Bence ülkede bütün yurtların aynı standartlarda olmalıdır. Bölgesel farklılıklar olmamalıdır. Başka bir önerim güvenlik ile ilgili olacak, güvenlik ile ilgili en ufak tedbirler bile alınmalıdır. Son olarak yurtlarda sportif ve kültürel etkinlikler için gerekli şartlar sağlanmalıdır.

K2: Yurtlarla ilgili düzenlemeleri yapan kişilerin öncelikle öğrencileri düşünerek planlama yapmalıdır. Öğrencilerin kendilerini ifade edebilecek etkinliklerin planlanması ve yurtların daha rahat ve güvenli ortamlar için neler gerekiyorsa ona göre düzenlemeler yapmaları gerektiğini düşünüyorum.

K9: Öncelikle bütün yurtlarda benzer uygulamaların olması gerektiğini düşünüyorum. Belki de en önemlisi güvenlik konusuna gerekli önemin verilmesi gerekir.

Katılımcıların eğitim politika yapıcılarına yönelik önerilerinde daha çok öğrencilerin kendilerini ifade edebilecek, yeteneklerini geliştirebilecek alan ve uygulamaların olması gerektiğine dikkat çektikleri görülmektedir. Ayrıca, kurların hazırlanmasında ve planlamaların yapılmasında öğrencilerin merkeze alınması gerektiğine vurgu yaptıkları görülmektedir.

Sonuç

Bu çalışmada, devlet parasız yurtlarında kalan ortaöğretim öğrencilerinin yurt yaşantılarına ilişkin görüşleri temel nitel araştırma yöntemi ile incelenmiştir. İlk olarak katılımcıların yurt yaşantılarını tanımlamaları istenilmiştir. Katılımcıların yurt yaşantısını, ders çalışmanın yoğun olduğu yaşam dönemi, ihtiyaçların bireysel giderildiği yaşam alanı, aileden uzak kalınan yaşam dönemi, zorlu bir yaşam dönemi, arkadaşlık ilişkilerinin etkili olduğu yaşam dönemi ve kuralların yoğun olduğu yaşam dönemi olarak tanımlamalar yaptıkları görülmüştür. Çalışmada ulaşılan veriler alanyazında yapılan bazı çalışmaların (Kazu & Aşkın, 2011; Saracaloğlu & Bektaş-Bedir, 2021; Sarıduman & Kılıçoğlu, 2018) bulgularıyla örtüştüğü görülmektedir. Katılımcıların yurt yaşantısını farklı şekillerde tanımlayabilmeleri bireysel özelliklerine ve yurt yaşantısı ile ilgili farklı algılama biçimleri ile açıklanabilir. Çokamay, Çavdar & Çok'un (2014) yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerinin gelişim gereksinimleri ve yaşam koşullarını incelediği çalışmada katılımcıların yurt yaşantısını genel olarak zorlandıkları ve aileye özlem duydukları bir yaşam dönemi olarak değerlendirdikleri sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmada da katılımcıların yurt yaşantısını zorlu bir yaşam dönemi ve aileden uzak kalınan bir yaşam dönemi olarak tanımladıkları görülmüştür. Çokamay, Çavdar & Çok'un (2014) çalışmasından farklı olarak bu çalışmada katılımcılar yurt yaşantısını sosyal ilişkilerin geliştiği, yoğun bir şekilde ders çalışılabildiği ve bireysel birçok yeterliliğin kazanıldığı yaşam dönemi olarak tanımladıkları görülmektedir. Bu durum katılımcıların gelişimsel dönemleri ile açıklanabilir.

Katılımcıların yurt hayatında yaşadıkları duygular ile ilgili verdikleri cevaplar; yalnızlık, çaresizlik, özlem, endişe/kaygı, korku, umutsuzluk, öfke, üzüntü ve mutluluk şeklinde sıralanmaktadır. Alanyazın incelendiğinde çalışmanın bulguları ile örtüşen çalışma sonuçlarının (Özcan, 2009; Palapattu, Kingery & Ginsburg, 2006; Savcı, 2013; Şimşek, 2010) olduğu görülmektedir. Katılımcıların yurt yaşantılarında ailelerinde uzak kalmalarının kendilerini yalnız hissetmelerine neden olduğu söylenebilir. Bu durumun

öğrencilerin özlem, korku ve kaygı yaşamalarına neden olduğu söylenebilir. Böylece öğrencilerin yurt hayatlarında akademik ve sosyal açıdan bir takım problem durumları yaşamalarına neden olabileceği söylenebilir.

Katılımcıların yurt yaşantısında yaşadıkları problemleri fiziksel, güvenlik, beslenme ve temizlik ile ilgili problemler olmak üzere dört kategoride ele aldıkları görülmektedir. Katılımcıların yurt yaşantısında yaşadıkları problemlerle ilgili elde edilen veriler alanyazında yapılan birçok çalışmanın (Özan, Sağlam & Karaca, 2012; Sarıduman & Kılıçoğlu, 2018; Uysal, 2016) verileri ile örtüştüğü söylenebilir. Alanyazında incelendiğinde yurt yaşamında öğrencilerin yaşamış olduğu problemlerle ilgili yapılan bazı çalışmalarda (Baş, 2014; Karataş & Atıcı, 2014; Uğurlu, 2014) fiziksel problemlere daha çok vurgu yapılırken, bazı çalışmalarda (İnal & Sadık, 2014; Özmen & Tonbul, 2010; Şenol & Yıldız, 2009) temizlik ve güvenlik konularına daha çok vurgu yapıldığı görülmektedir. Yurt yaşantısında yaşanan problem durumları öğrencilerin gelişimine, akademik ve sosyal hayatlarını olumsuz etkilediği söylenebilir. Bu problem durumlarının ortadan kaldırılması için yurtlarda gerekli olan ödeneklerin sağlanması ve yurt yöneticilerinin problem durumları ile yakından ilgilenmeleri gerektiği söylenebilir.

Çalışmada ele alınan başka bir temada katılımcıların yurt yaşantılarında problem durumlarına yönelik kullandıkları baş etme mekanizmaları ile ilgilidir. Katılımcılar karşılaştıkları problemlere yönelik, rehberlik servisine başvurma, yöneticileri bilgilendirme, bireysel çözüm arama, arkadaşlardan destek alma, aileden destek alma, ilgili birimlere şikâyet etme, duyarsız kalma, çözüm için araştırma yapma ve kısa süreli uzaklaşma gibi baş etme mekanizmalarını kullandıklarını sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazın incelendiğinde yapılan çalışmalarla paralellik gösteren çalışmalara (Baş, 2014; Ünal & Üreyen, 2019) ulaşmak mümkündür. Bu baş etme mekanizmalarının hem problem durumuna göre hem de öğrencilerin bireysel özelliklerine göre işlevsel olma durumları farklılık gösterebilir. Ancak, öğrencilerin problem durumunu ortadan kaldırmak için farklı baş etme mekanizmalarını kullanmaları ve sahip oldukları kaynakları kullanabilmeleri problem çözme konusunda önemli beceriler olarak değerlendirilebilir.

Çalışmada katılımcılar yurt yaşantısına yönelik önerileri belletici öğretmenlere yönelik öneriler, yöneticilere yönelik öneriler, hizmetlilere yönelik öneriler ve eğitim politika yapıcılara yönelik olmak üzere dört kategoride önerilerin sunulduğu görülmektedir. Çalışmada katılımcıların yöneticilere yönelik önerileri arasında hoşgörülülük olmaları, yeterli seviyede bilgi ve beceriye sahip olmaları ve etkili çözüm üretebilme becerisine sahip olmaları Özdemir & Orhan'ın (2020) çalışma bulgusuna benzer bulgular olduğu söylenebilir. Yöneticilerin hoşgörülülük olmaları, empati kurabilme becerilerinin olmaları ve yeterli seviyede bilgi ve beceriye sahip olmaları problem durumlarını önleme açısından önemli özellikler olarak görülebilir. Ayrıca, problem durumuna hoşgörülülük yaklaşabilmek problem durumunun etkisini azaltma veya problem durumunu ortadan kaldırmak açısından önemli bir beceri olarak görülebilir. Yurt yaşantısında birçok problem durumunun iletişim konusunda yaşanan problem durumları olduğu (Ünal & Üreyen, 2019; Şenol & Yıldız, 2009) göz önüne alındığında empati kurabilme becerisi ve hoşgörülülük davranma becerilerinin hayati öneme sahip olduğu söylenebilir.

Araştırma bulguları göz önüne alındığında öğrencilerin yurtlarda yaşadıkları problemin çözümünde okul yöneticilerinin ve belletici öğretmenlerin anahtar rol üstlendikleri görülmektedir. Belletici öğretmenlerin görevlerini gönüllü olarak yapmaları ve idarecilerin belli bir tecrübe ve yeterliliğe sahip olmaları yaşanan veya yaşanması muhtemel problemlerin çözümünde etkili sonuçlar doğuracağı söylenebilir. Öte yandan, katılımcılar yurt yaşantısında güvenlik ve temizlik konularında problem yaşadıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Bu bulguların alanyazında birçok araştırma (Özdemir & Orhan, 2020; Ünal & Üreyen, 2019) ile desteklendiği söylenebilir. Okul yöneticilerinin ve belletici öğretmenlerin yurtlarda kalan öğrencilerin daha sağlıklı ve güvenli bir yurt yaşamı için gerekli olan

tedbirleri almalarının hayati önem taşıdığı söylenebilir. Okul yöneticileri ve belletmen öğretmenler, yurtlarda kalan öğrencilerin yaşadığı sorunları tespit etmek için düzenli olarak öğrencilerle görüşmeler yapabilir ve onların duygularını, ihtiyaçlarını ve zorluklarını anlayabilir. Psikolojik danışman ve rehber öğretmenlerin öğrencilerin kişisel, sosyal ve akademik sorunlarıyla ilgilenmek ve onlara danışmanlık ve rehberlik hizmetleri sunmak, okul yöneticilerinin ve belletmen öğretmenlerin sorumlulukları arasındadır. Okul yöneticileri ve belletmen öğretmenler, yurtlarda kalan öğrencilerin aileleriyle düzenli iletişim kurarak, öğrencilerin gelişimini ve ihtiyaçlarını paylaşabilir ve ailelerle işbirliği yapabilirler. Öğrencilerin yaşadığı sorunlara çözüm odaklı bir yaklaşımla yaklaşmak, okul yöneticilerinin ve belletmen öğretmenlerin sorumlulukları arasındadır. Sorunları çözmek için öğrencilerle birlikte çalışmak ve onların katılımını teşvik etmek önemlidir. Ayrıca okul yöneticileri ve belletmen öğretmenler, yurtlarda kalan öğrencilere yönelik destek programları düzenleyebilir, etkinlikler ve çalışmalar organize edebilir, böylece öğrencilerin sosyal, duygusal ve akademik gelişimlerine katkıda bulunabilirler. Çalışmanın bu bulgusu yurtlarda kalan öğrencilerin psikolojik yaşantılarını için daha sağlıklı bir duruma getirmek için önemli veriler sunduğu söylenebilir.

Türkiye Cumhuriyetinin eğitim ile ilgili maddeleri (24. ve 42. Madde) gereği, bütün çocuklar hiçbir şart altında eğitim ve öğretime ulaşma hakkından mahrum bırakılmayacağı gibi, herkesin fırsat ve imkân eşitliği ilkelerine uygun eğitime ulaşması sağlanır. Bu bağlamda çeşitli nedenlerden dolayı eğitim öğretime ulaşmada sorun yaşayan öğrencilerin parasız yatılı yurtlarında öğrencilerin eğitim ve öğretime ulaşması için gerekli imkânlar sağlanmaktadır. Dolayısıyla eğitimde fırsat ilkesi bağlamında Türkiye’de MEB dezavantajlı konumda bulunan öğrencilerin devletin sunduğu imkânlar içerisinde aile yaşamını aratmayan, her türlü fiziki alt yapı ve teknolojik alt yapı açısından donanımlı yurtlarda, öğrencilerin yeteneklerini ortaya koyabileceği nitelikli eğitim yuvaları ortamlarını oluşturmaya çalışmalıdır. DPY yurtlarının otellerde olduğu gibi bazı standartlara göre yıldız ya da sembolik ölçütlerle ödüllendirilerek hizmet kalitesi geliştirici etkinlik veya planlamalar yapılabilir. Öğrencilerin yurt yaşantısına kolay uyum sağlayabilmeleri için okul rehberlik servisinin oryantasyon ve konsültasyon çalışmaları yapılabilir. Yurt tanıtıcı ve bilgilendirici çalışmalar yapılabilir. Belli aralıklarla problem tarama envanterleri uygulanabilir ve sonuçlar ilgili kişilerle değerlendirilebilir. Öğrencilerin sosyalleşebilmeleri için sosyal ve kültürel faaliyetler arttırılabilir. Yurtların hem maddi hem de sosyal yönden güçlendirilebilir. Yurt çalışanları ve belletici öğretmenlerin öğrencilere yönelik daha iyi iletişim kurabilmeleri, demokratik ve hoşgörülü davranmalarına yönelik hizmet içi eğitimler hazırlanabilir. Daha sağlıklı beslenme ve hassas temizlik hizmetlerinin verilmesine için gerekli personel ve maddi kaynak sağlanmalıdır.

Bu çalışmanın Orta Karadeniz Bölgesi’nde ve ortaöğretim öğrencilerine yönelik yapılmış olması gibi bazı sınırlılıkları vardır. Ancak, çalışma konusu ile ilgili farklı öğrenim düzeyinde öğrenim gören öğrencilerle ve farklı bölgelerdeki katılımcılarla daha geniş evrene hitap edebilecek çalışmalar yapılabilir. Gelecekte konu ile ilgili yapılacak çalışmalarda öğrencilerin yaşamış olduğu özlem, korku, kaygı ve umutsuzluk duygularının yıllar içerisinde ne seviyede yaşandığını veya duygularının seviyesinde herhangi bir değişikliğin olup olmadığının araştırılması alana önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Acar Çiftçi, Y. & Aydın, H. (2014). Türkiye’de çok kültürlü eğitimin gerekliliği üzerine bir çalışma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 33, 197-218.
- Aksoy, N. (2008). Multigrade schooling in Turkey: An overview. *International Journal of Educational Development*, 2, 218-228.

- Amoge, T. (2008). *A study of students' hotel adequacy of support services in University of South East State of Nigeria* [Unpublished Ph.D. Thesis]. University of Benin.
- Baş, A. (2014). Türkiye’de öğrenci yurt/pansiyon hizmetlerine içeriden bir bakış. *Eğitime Bakış*, 10(30), 24-29.
- Cassidy, W. ve Jackson, M. (2005). The need for equality in education: An intersectionality examination of labeling and zero tolerance practices. *Simon Fraser University McGill Journal of Education*, 3, 435-456.
- Çepni, S. (2007). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş (genişletilmiş 3. Baskı)*. Celepler Matbaacılık.
- Çokamay, G., Çavdar, D. ve Çok, F. (2014). Yatılı ilköğretim bölge okulu (YİBO) öğrencilerinin gelişim gereksinimleri ve yaşam koşulları: Öğretmen görüşlerine dayalı bir inceleme. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1, 19-42.
- Dağlı, A. & Gündüz, H. (2008). Yatılı ilköğretim bölge okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin tükenmişlik düzeyleri (Diyarbakır ili örneği). *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 12-35.
- Demirkaya, H. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının küresel ısınma kavramını algılamaları ve öğrenme stilleri: Fenomenografik bir analiz. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 8(1), 727- 752.
- Dinçer, M. (2003). Eğitimin Toplumsal Değişme Sürecindeki Gücü, *Ege Eğitim Dergisi*, 1, 102-112.
- Ekejuba, P. (2015). The running of hostels as auxiliary services in university of benin: Implications for academic studies, *African Educational Research Journal*, 3, 51-54.
- Ekiz, D. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- İnal, U. & Sadık, F. (2014). Yatılı ilköğretim bölge okullarının okul yaşam kalitesine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43(2), 169-194.
- Karataş, S. & Atıcı, M. (2014). Sınavla öğrenci alan ortaöğretim okullarının pansiyonunda kalan öğrencilerin pansiyonla ilgili görüşleri. *Mediterranean Journal of Humanities*, 4(2), 167-177.
- Kazu, İ. Y. & Aşkın, Z. (2011). Yatılı ilköğretim bölge okullarının etüt saatlerinde ve boş zaman etkinliklerinde karşılaşılan sorunlar (Elazığ ili örneği). *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3, 39-46.
- MEB. (2018). 2023 Eğitim vizyonu, <http://2023vizyonu.meb.gov.tr>.
- Nartgün, Ş. S. & Dilekçi, Ü. (2016). Eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 4(22), 537-564.
- Özan, M. B., Sağlam, H. & Karaca, M. (2012). Yatılı ilköğretim bölge okullarında pansiyon yönetimde karşılaşılan sorunlar (Malatya-Diyarbakır İli Örneği). *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(2), 126-138.
- Özcan, F. (2009). *Yatılı ve gündüzlü ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin beslenme alışkanlıkları ve besin tercihlerinin saptanması* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Özdemir, T. Y. & Orhan, M. (2020). Ortaöğretim kurumlarının pansiyonlarında kalan öğrencilerin pansiyon hakkındaki görüşleri. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 8(1), 18-41.
- Özmen, F. & Tonbul, T. (2010). Yatılı ilköğretim bölge okulları sınıflarında disiplin sorunları ve baş etme yolları (Elazığ ili örneği). 9. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 775-779.

- Palapattu, A. G., Kingery, J. N. & Ginsburg, G. S. (2006). Gender role orientation and anxiety symptoms among African American adolescents. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 34(3), 441-449.
- Saraçoğlu, A. S. & Bektaş-Bedir, S. (2021). Öğretmenlerin lise pansiyonlarına ilişkin görüşleri: Problemler ve çözüm önerileri. *Milli Eğitim*, 50(230), 385-408.
- Sarıduman, S. & Kılıçoğlu, G. (2018). Yatılı ortaöğretim okullarının pansiyonlarında yaşanan sorunlara ilişkin yöneticilerin görüşlerinin incelenmesi: Nitel bir araştırma. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 1045-1065.
- Şenol, D. & Yıldız S. (2009). Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenci-öğretmen ve aile etkileşimi (Diyarbakır-Erzurum örneği). *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 359-376.
- Şimşek, D. (2010). *Yatılı ilköğretim bölge okulu ve ailesi yanında kalan sekizinci sınıf öğrencilerinin akran ilişkileri, sosyal destek algıları ve yaşam doyumlarının incelenmesi* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Çukurova Üniversitesi.
- Terzi, L. (2011). *Justice and equality in education a capability perspective on disability and special educational needs*. Bloomsbury Publishing.
- Thurow, L. C. (1972). Education and Economic Equality. *The Public Interest*, 28, 28-66.
- Uğurlu, Y. (2014). Türkiye'nin yatılı çocuklar/öğrenciler karnesi. *Eğitime Bakış*, 10(30), 30-41.
- Uysal, İ. (2016). *Pansiyonlu okullardaki öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar ve başarılarına etkisi* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Ünal, A. & Üreyen, S. (2019). Müdür yardımcılarının gözüyle ortaöğretim öğrenci pansiyonlarında yaşanan sorunlar (Karaman ili örneği). *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(3), 2308-233.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Makale Bilgisi:

Etik Kurul Kararı: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun 25.04.2023 tarih ve 07-17 sayılı onay kararı mevcuttur.

Hakem Değerlendirmesi: Çift taraflı kör hakemlik - dış bağımsız.

Benzerlik Taraması: Yapıldı - ✓iThenticate

Destekleyen Kurum / Kuruluşlar: Herhangi bir kurum / kuruluşten destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması: Herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkı Oranı: Birinci Yazar: % 100.

Article Information:

Ethics Committee Approval: Tokat Gaziosmanpaşa University Social and Human Sciences Research Ethics Committee has an approval decision dated 25.04.2023 and numbered 07-17.

Peer-review: Double-blind - externally peer-reviewed.

Plagiarism Checks: Yes - ✓iThenticate

Supporting-Sponsor Institutions or Organizations: No support was received from any institution / organization.

Conflict of Interest: No conflict of interest.

Author Contribution Percentage: First Author: % 100.